

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeus

Asialista

VN/13668/2019

20.5.2020

Valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkoston kokous

Aika 20.5.2020 klo 13-15

Paikka Skype-kokous

Osallistujat

Puheenjohtaja:	Johanna Suurpää	OM
Jäsenet:	Päivi Pietarinen	VNK
	Tarja Kangaskorte	UM
	Krista Oinonen	UM
	Timo Makkonen	OM
	Tapio Puurunen	SM
	Ilkka Ojala	PLM
	Jouko Narikka	VM
	Satu Heikkinen	OKM
	Pentti Lähteenoja	MMM
	Silja Ruokola	LVM
	Päivi Kantanen	TEM
	Riitta-Maija Jouttimäki	STM
	Charlotta von Troil	YM
	Niina Kilpelä	YM
Asiantuntijat:	Minna Ruuskanen	OKV
	Riitta Länsisyrjä	EOA
Sihteeri:	Valpuri Tarkka	OM
Muut osallistujat:	Hanna Rönty	OM
	Kaisa Tiusanen	OM
	Rauno Merisaari	UM
	Janette Sorsimo	UM

1. Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen 13.02.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Postiosoite Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

3. Suomea koskevat ihmisoikeusvalitusasiat (EN, YK); UM

- Oinonen/UM esitteli ajankohtaiset Suomen koskevat ihmisoikeusvalitusasiat. Käytiin aluksi yleinen katsaus kansainvälisten ihmisoikeusvalvontaelinten toimintaperiaatteisiin.
- Euroopan ihmisoikeustuomioistuin käsittelee valtio- ja yksilövalituksia ja se voi antaa väliaikaismääräyksiä. Tuomiot velvoittavat vastaajavaltiota, mutta myös laajempi oikeuskäytäntö ohjaa Suomea, vaikkei Suomi olisi kyseisen tapauksen osapuoli. Jos tuomiossa todetaan loukkas, on korvausvelvollisuutena vahingonkorvaus ja/tai muu kohtuullinen hyvitys ja oikeudenkäyntikulut. Valitusten tutkittavaksi ottaminen edellyttää ensin mm. kotimaisten oikeussuojakeinojen läpikäyntiä.
- EIT:n tuomioilla poliittinen täytäntöönpanon valvonta ministerikomiteassa. Valtaosa valvonnasta rutiinimenettelyllä kirjallisesti.
- EIS-järjestelmän pitkäaikainen reformi, eli ns. *Interlakenin reformiprosessi* aloitettu v. 2011 ja v. 2019 Suomen pj-kauden lopussa päätepiste, kun hallitukset hyväksyivät päätöksen järjestelmän pitkäaikavälin tehokkuuden turvaamisesta. EIS-järjestelmän tehokkuutta on lisätty uusien pöytäkirjojen avulla. Ptk 14 koskee tutkittavaksi ottamisen kynnyksen korottamista uudella edellytyksellä (merkittävä haitta) ja ptk 16 neuvoa-antavaa lausuntomenettelyä. Ptk 15 perusteella valitusaikea lyhenesi nykyisestä 6kk 4 kk:een kansallisen päätöksen antopäivästä, mikä merkittävä muutos. Ptk 15 ei vielä tullut voimaan, sillä kaikkien osapuolten hyväksyntää ei saatu (Italia ja Bosnia ja Hertsegovina, mikä voimaantulon edellytyksenä. Suomi on hyväksynyt kaikki em. pöytäkirjat. Uudistustyö jatkuu ja seuraavaksi keskiössä valtiovalitukset ja koko sopimusjärjestelmän kansallisen täytäntöönpanon edistäminen.
- EIT:ssa käsitellyssä olevien tapausten määrä on nyt n. 60 000 ja saatu siten viime vuosina huomattavasti vähennettyä. Määrä silti todella suuri. Suurin osa valituksista koskee Venäjää, Turkkiä, Unkaria ja Romaniaa, joissa laaja kirjo teemoja: ihmisoikeuspuolustajat, yhteiskunnalliset rakenteet, vankilat ja oikeuslaitos. Odotetaan Unkaria ja Puolaa koskevien tapausten määrän nousevan.
- Reformilla pudotettu tapausten määrää mm. seuraavin keinoin EIT:n toimivallan puitteissa: *yhden tuomarin menettely, sovinto- eli NCP-menettely (non-contentious phase/contentious phase), pitkälle kehittyneeseen oikeuskäytäntöön liittyvissä valitusasioissa käytettävä WECL-menettely, ja pilottituomiot*, joiden antamisen jälkeen muut samassa asiassa tehdyt valitukset asetetaan odottamaan, miten valtio täytäntöönpaneekin langettavan tuomion. Jos onnistuu täytäntöönpanossa, nämä muut tapaukset poistetaan käsittelystä. Lisäksi nykyään mm. vastaajavaltion velvollisuus tosiseikkakuvauksen tekemiseen (ns. *IMSI-menettely (immediate and simplified communications)*). Tämä erityisesti verkoston kannalta merkityksellinen, koska OIK-40 tarvitsee kaiken tiedon asiasta ministeriöiltä tai niiden alaisilta viranomaisilta kattavan tosiseikkakuvauksen laatimiseksi.
- Suomi ollut EIT:n tuomiovallan alla 30 vuotta, jonka aikana 190 tuomiota, joista 140 langettavaa. Suomi tuli sopimukseen juuri ennen talouslammasta ja erityisesti sen tuomat pitkät oikeudenkäynnit lisäsivät tuomioiden määriä. Suomelle on annettu useita tuomioita oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin, yksityisyyden suojan, sananvapauden ja perhe-elämän loukkauksista. Oikeudenkäyntien kesto kuitenkin huomattavasti suurin lohko. Vuoden 2017-2019 tilastoista voi päätellä, että Suomen osalta tilanne on muuttunut, uusia valituksia kommunikoidaan hallitukselle vain harvakseltaan (v. 2019 4 uutta valitusasiaa) ja annettujen tuomioiden määrä on vähäinen. Vireillä olevat koskevat mm. turvapaikkapalautuksia ja väitettyä syrjintää verotuksessa.
- Käytiin läpi globaalilta tasolta YK:n valitusasiat, joissa käytössä yksilö- ja valtiovalitukset. Komiteat voivat antaa väliaikaismääräyksiä. Prosessinjohto on heikkoa, mistä johtuen joudutaan antamaan useita lisävastineita ja resurssit vähäiset. Vireilläoloaika esimerkiksi KP-sopimusta valvovassa ihmisoikeuskomiteassa on jopa 6 vuotta. Suomea vastaan vireillä 14 valitusta viidessä eri komiteassa, kuusi uutta tapausta kommunikointiin hallitukselle v. 2019. Valitusten aiheina turvapaikka-asiat, saamelaisasiat, lapsen oikeudet ja vammaisten henkilöiden oikeudet. Täytäntöönpanon seurannassa kolme ratkaisua. Kidutuksen vastaisessa komiteassa eniten tapauksia, koska turvapaikka-asiat ohjautuvat sinne, myös lapsen oikeuksien komiteassa jonkin verran. TSS-yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan nojalla ei ole vielä kertaakaan kommunikoitu Suomelle valitusta.

- Parhailaan meneillään YK:n sopimusvalvontaelinten vahvistamismenettelyn tarkastelu. Siitä annettu YK:n yleiskokouksen päätöslauselma v. 2014, jossa asetettiin asiakirjoille sivumäärärajoja, yhtenäistettiin menettelytapoja, vähennettiin työkieliä ja säästettiin rahaa, jota suunnattiin vahvistamaan määräaikaisraportointia kehittyvissä valtioissa. Meneillään olevan tarkastelun konsultaatiot luultavasti virtuaalisesti/kirjallisessa muodossa. EU laatii kantapaperia, mikä ei ole ollut helppoa, sillä jäsenvaltiot ovat hyvin erilaisessa tilanteessa mm. valitusten osalta. Esim. Espanjaa vastaan on paljon yksilövalituksia, jotka kansallisen korkeimman oikeuden mukaan velvoittavia. Konsultaatioiden jälkeen raportti vahvistamismenettelystä menossa YK:n yleiskokouksen meneillään olevalle istunnolle syyskuun alkuun mennessä.
- Euroopan sosiaalisten oikeuksien peruskirjan osalta Suomi on edelleen ainoa osapuoli, joka hyväksynyt kansallisille kansalaisjärjestöille järjestökantelu-oikeuden. Suomea koskien yksi kantelu sosiaaliturvan tasoon liittyen vireillä. Kahdessa aiemmassa kantelussa, lapsen subjektiivinen oikeus päivähoidon sekä samapalkkaisuus, todettiin loukkaus.
- Puheenjohtaja kiitti hyvin kattavasta esityksestä ja avasi mahdollisuuden kysymyksille ja kommenteille.
- Merisaari/UM, viitaten EIT:n merkittävimpiin valituksen kohteena oleviin maihin, kysyi eikö olisi hyvä, että myös kehittyneimmille maille tulisi tapauksia, jotta normiston sisältö menisi eteenpäin vai onko EIT:n toiminnassa enemmän kyse minimisuojusta?
- Oinonen/UM kertoi EIT:ssä olevan tosi hyvin perustellut tuomiot, siksi loukkaus ja tuomio tulee nähdä ihmisoikeuksien kehittämisen välineenä. YK:n valitusjärjestelmässä perustelut puolestaan eivät välttämättä niin yksityiskohtaisia ja konkreettisia. Tärkeää on, että saadaan tuomioita, tasaisesti kaikille valtioille, kehitystasosta riippumatta.
- Länsisyrjä/EOAK pyysi tarkentavaa tietoa EIT:n N.A. v. Suomi (nro 25244/18) -tapauksesta.
- Oinonen/UM kertoi, että EIT:n 14.11.2019 antamaa tuomiota turvapaikanhakijan palauttamista Irakiin koskevassa asiassa on käynnistetty KRP:n esitutkinta. EIT:ta informoitu esitutkinnan aloittamisesta. EIT:n tuomio on yhä voimassa, mutta Suomi ei ole maksanut näissä olosuhteissa hyvitystä, jonka määräaika oli toukokuussa. Tällä hetkellä odotetaan, mitä esitutkinnassa tapahtuu ja suunnitteilla on pyytää EIT:ltä tuomion uudelleen tarkastelua, jonka määräaika 6 kk siitä, kun saatu tieto merkittävästä tosiasiaista, jolla vaikutusta. Pyyntö tuomion tarkastelemiseksi jätetään riittävän ajoissa, jotta määräaika ei menetetä. On huomioitava, että voidaan ainoastaan pyytää tuomion uudelleen tarkastelua. Jää EIT:n ratkaistavaksi hyväksyykö se pyynnön ja mitä se tekee tuomiolla. Tuomion ydinsisältönä on se, että Suomen turvapaikkamenettelyssä todettiin olevan puutteita. Voi olla, että tuomion materiaallinen sisältö pysyy tältä osin voimassa, vaikka väitetyksi menehtynyt uhri puuttuisikin.

4. Kansallisen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman valmistelu; OM

- Tarkka/OM kertoi verkoston jäseniltä kerätystä tietotarvekartoituksesta. Määräaika vastauksille oli edellisellä viikolla 15.5., mutta vastauksia saa täydentää ja antaa myöhemmin. Niiden tarkoitus on tukea toimintaohjelman asiantuntijatyöryhmän työtä, joten ehdotonta määräaika ei ole. Toimintaohjelmassa luodaan sellainen perus- ja ihmisoikeuksien seurantajärjestelmä, että siitä saatava tieto palvelisi ministeriöissä ja muissa viranomaisissa olevia tietotarpeita. Siksi tämä kartoitus on todella hyödyllinen, kun seuraavassa vaiheessa lähdetään hahmottamaan, minkälaisia indikaattoreita seurantajärjestelmään voisi mahdollisesti ottaa mukaan.
- Alustavia kommentteja jo saaduista vastauksista voi tehdä. Yleisellä tasolla voi todeta, että perus- ja ihmisoikeuksia koskevalle tiedolle on tarvetta, erityisesti säädösvalmistelussa mm. perus- ja ihmisoikeusvaikutusarviointeihin. Vaikka käyttökohteet ministeriöissä voivat vaihdella, yhteistä oli tarve disaggroidulle datalle, sillä monet kysymykset koskettavat heikommassa asemassa olevia ryhmiä, kuten vähemmistöjä. Tiedon loppukäyttöön liittyen tiedon helppo löydettävyys ja hyödynnettävyys korostuivat. Vastauksista tehdään kooste ja se viedään työryhmän seuraavaan kokoukseen 3.6.
- von Troil ja Kilpelä/YM esittelivät laatimaansa vastausta. Yleisesti kartoitus koettiin paikoitellen haastavaksi, mutta toisaalta hyödylliseksi ja kommentteja saatiinkin runsaasti. On hienoa, että yhteydet

perus- ja ihmisoikeuksiin tunnistetaan. Epäselvyyttä oli muun muassa siinä haettiin enemmän tietotarpeita vai jo olemassa olevia tietolähteitä, joita indikaattorityössä voisi hyödyntää. Lisäksi YM:ssä nähdään, että ministeriön sääntelyn kohteena ei sinänsä suoraan ihminen, jolloin konkretian saavuttaminen saattaa tällaisessa kartoituksessa olla haasteellista. Joka tapauksessa, vastauksia saatiin koottua runsaasti ja huomionarvoista on, että päällekkäisyyksiä ei eri osastojen välillä juuri löydy. Tämä kertoo siitä, että ministeriön toiminta on monimuotoista ja kattaa hyvin erilaisia kysymyksiä. Kilpelä täydensi, että oman osastonsa (rakennettu ympäristö) työhön perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisella on tiivis yhteys, muun muassa toimien vaikutukset vammaisten ihmisten oikeuksien toteutumiseen. Tätä on toisaalta hyvin vaikea arvioida.

- Tiusanen/OM vastasi sihteeristön puolesta kysymyksiin ja kannusti vastaamaan laaja-alaisesti kyselyyn. Korostettiin, ettei ole olemassa väärää vastauksia, vaan kyseessä on alkuvaiheen kartoitus, jolla pyrimme hahmottamaan minkälaisia tarpeita viranomaisissa on ja minkälaiselle tiedolle. On varmasti haasteellista, kun valmistelu on vielä alkuvaiheissa eikä vielä kovin konkreettisesti tasolla.
- Länsisyrjä/OAKV esitteli kansliansa vastausta. Vastauksessa käsitelty yleisluontoisesti toimintoja, joista nosti muutaman esiin. Tarve on melko yksilöidyille esimerkeille, pakko- ja voimakeinojen käytöstä sekä sosiaali- ja terveydenhuoltopuolen tiedoista, kuten yksiköistä. Lisäksi perustietokin perus- ja ihmisoikeuksista koetaan hyödylliseksi laillisuusvalvonnassa. Erityisen hyödylliseksi koettaisiin jo valmiiksi anlysoitua tietoa muun muassa EU:n tuomioistuinten EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta.
- Tarkka/OM kommentoi ja kiitti sihteeristön puolesta molempia esityksiä. On perusteltua, että ministeriöiden vastauksissa voi esiintyä samoja tarpeita. Tämä on tärkeää toimintaohjelman valmistelutyössä, sillä näin on mahdollista tunnistaa, millaisiin tietoihin esiintyy suurinta tarvetta ja joiden osalta on erityisen tärkeää yrittää löytää mahdollisia indikaattoreita. Tarkoitus on ennen kaikkea ollut kerätä tietoa koskevia tarpeita, mutta koska indikaattorityössä korostuu jo olemassa olevien tietolähteiden saatavuus, on niitäkin pyydetty kirjaamaan. Näin ei synny päällekkäisyyksiä ja tietolähteitä voi olla mahdollista hyödyntää indikaattorikehikossa. Samalla tietolähteiden kirjaaminen palvelee eri ministeriöiden välistä tiedonvaihtoa, mikäli jonkin ministeriön tietotarpeeseen löytyy jonkin toisen ministeriön alalta tietolähde.
- Kantanen/TEM kertoi ministeriönsä valmistelevan vielä vastaustaan ja kertoi mielellään jakavansa myös ILO:n vuoden 2013 oppaan ihmisarvoisen työn indikaattoreista toimintaohjelman valmisteluun.
- Tarkka/OM kertoi asiakohdan loppuksi lyhyesti toimintaohjelman sidosryhmäkuulemisista. Verkkokysely keskeisimmille järjestöille, tutkijoille, tutkimuslaitoksille ja viranomaisille on avattu 5.5. webropolin kautta ja se on avoinna 31.5. saakka. Kysymykset ja kuulemiskutsu löytyvät toimintaohjelman julkiselta hanke-sivulta. Näiden lisäksi toukokuun aikana pidetään muutama kohdennettu puhelinhaastattelu oikeustieteen tutkijoille ja muutamalle järjestölle, joissa on tarkoitus käydä läpi täsmäntävämpiä kysymyksiä indikaattorikehikosta ja sen rakentamisesta. Verkkokyselyn tuloksia voidaan analysoida tarkemmin vasta kesäkuussa, mutta tähän mennessä saatujen vastausten perusteella elämänaluemalliin ja sen läpileikkaaviin teemoihin on suhtauduttu pääosin myönteisesti.

5. Valtioneuvoston ihmisoikeusselonteon valmistelu; UM

- Merisaari/UM esitteli yleisellä tasolla selonteon etenemistä. Lähtökohtana, kuten viime kokouksessa esitelty, on ilmiöpohjainen lähestymistapa valtioneuvoston ihmisoikeustoimintaan ja sen kehittämiseen. Tällä hetkellä poliittiselta johdolta varmistetaan valmistelun jatkamista. Tulevina viikkoina kerätään lausunnon ja tilaisuuksin materiaalia selontekoa varten ja itse kirjoitustyön on tarkoitus alkaa elokuussa. Lokakuussa on tarkoitus siirtyä kirjoittamisvaiheesta kohti poliittista päätöksentekoa. Aikataulun myönnetään olevan optimistinen ja korona tuki vaikuttaa asioihin. Saattaa olla, että selonteon hyväksyminen menee vuoden 2021 kevätistuntokauden puolelle. Joka tapauksessa tällä hetkellä pyritään pitämään kiinni aikataulusta.
- Viime kokouksen jälkeen laitettu kysely verkostolle selontekoa koskevista toiveista ja tarpeista. Saatujen kommenttien perusteella nousi uusia huomiota koskien erityisesti yritysten roolia ja toisaalta kansallisia ihmisoikeusinstituutioita, näitä tulee siis tarkastella osana selontekoa. Samaisesti kysyttiin

toimintaympäristön muutoksista ja verkoston jäsenten toiveista selontekoon nostettavista teemoista, joista huomionarvoisia mm. populismi, oikeusvaltioperiaate, muuttoliike ja ikääntyneiden rooli. Nämä saatavissa ilmiömalliin, tosin muuttoliike- ja turvapaikka-asioista keskusteltava SM:n kanssa. Selonteon osallistavuuteen liittyen korostui tarve saada toiveiden lisäksi näkemyksiä eri tahoilta siitä, miten ehdotettuja toiveita voitaisiin konkreettisesti toteuttaa ja selvittää, mitkä ovat mahdollisuudet todellisuudessa toimeenpanna tavoiteltavia asioita.

- Sorsimo/UM esitteli verkostolle ennen kokousta jaettua lausuntopyyntöluonnosta, josta saa antaa kokouksen jälkeen kirjallisia kommentteja. Lausuntopyyntö toteutetaan sähköisesti lausunto.fi-palvelussa, jonka kautta kuullaan viranomaisia, järjestöjä, yksittäisiä tutkijoita ja kansalaisia. Tarkoitus pitää auki kesäkuun ajan. Lausunto jakaantuu johdantoon, tausta-osioon, käytännön ohjeisiin ja itse kysymysoioon. Kysymysosiossa kolme kokonaisuutta: Selonteon pääsisältö eli ilmiöt, konkreettiset toimet sekä yleiset kommentit. Kysymys koronapandemian ihmisoikeusvaikutuksista lisätty verkoston viime kokouksessa heränneen keskustelun johdosta. Toivotaan perusteltuja vastauksia.
- Sorsimo/UM kertoi myös kolmesta ilmiökokonaisuuteen perustuvasta online-kokouksesta: sääntöpohjainen järjestelmä ja oikeusvaltio sekä kestävä kehitys ja ihmisoikeudet kesäkuussa ja digitalisaatio, tieto ja ihmisoikeudet ehkä vasta elokuun puolella. Ensimmäinen kokous olisi suunnattu laillisuusvalvojille ja tutkijoille, kahdessa viimeisessä myös kansalaisille mahdollisuus osallistua. Online-kokousten tarkoituksena tehdä selontekoa tunnetuksi, käydä avointa keskustelua ja kertoa avoinna olevasta lausuntopyynnöstä. Käytännön toteutuksen osalta kunkin kokouksen alussa olisi 1-2 asiantuntijapuheenvuoroa, jonka jälkeen moderaattorien kanssa keskustelua. Osallistujille jaettaisiin kysymyspaperi etukäteen vahvemman dialogin saamiseksi.

6. Muut asiat

- Puheenjohtaja esitteli OM:n rinnakkaistoimintaohjelmia: syrjintä ja etniset suhteet käynnistynyt, samoin kansalliskielistrategia, jossa seuraavana verkkopohjainen osallistamiskierros. Ilmoitettiin myös valtioneuvoston nimittäneen Kristiina Stenmanin uudeksi yhdenvertaisuusvaltuutetuksi.
- Tarkka/OM ilmoitti IOK:n olevan estynyt osallistumaan kokoukseen ihmisoikeusvaltuuskunnan ensimmäisen kokouksen johdosta. Kerrottiin IOK:n puolesta, että ENNHRI (European Network of National Human Rights Institutions) ja IOK ovat vastanneet Euroopan komission oikeusvaltiokyselyyn, jossa ovat mukana kaikki EU-alueen kansalliset ihmisoikeusinstituutit. Suomen osio on IOK:n kirjoittama, ihmisoikeusvaltuuskunnan jäseniä ja EOAK:ta konsuloitu. Sihteeristö välittää linkin raporttiin vielä erillisellä sähköpostilla.
- Pietarinen/VNK kertoi EU:n komission oikeusvaltioarviointista. Koronatilanteen vuoksi KOMin maavierailut pidetään verkkoyhteyksin tiistaina 26.5. Tiedossa on ministeriö- ja viranomaistapaamisia. VNK ja UM mukana ministeriötapaamisessa, joiden lisäksi KOM tapaa erikseen PeVin, OKV:n, KRP:n, syyttäjänlaitoksen ja Traficomien edustajia. Näiden lisäksi erilliset tapaamiset tuomari-, asianajaja- ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotka KOM hoitaa itsenäisesti. Maavierailun jälkeen KOM laatii yhteenvedon oikeusvaltioraporttia varten ja se tulee katsottavaksi Suomelle. KOMin tavoitteena saada ensimmäinen vuotuinen oikeusvaltioraportti ulos syyskuussa, jotta päästäisiin keskustelemaan siitä neuvostossa Saksan puheenjohtajuuskaudella.
- Oinonen/UM toivoi oikeusvaltioteeman ja KOMin tulevan raportin verkoston esityslistalle. Samalla muistutettiin UM:n jakaneen Venetsian komission RoL-tarkistuslistan suomennoksen pari viikkoa sitten.
- Puheenjohtaja totesi oikeusvaltioteeman voitavan ottaa esityslistalle. Sihteeristö on jakanut PIO-verkostolle mainitun Venetsian komission tarkistuslistan erillisenä sähköpostina.
- Ruokola/LVM pyysi tarkentavaa tietoa valituista virastoista, erityisesti Traficomista, KOMin vierailuun liittyen.
- Pietarinen/VNK vastasi LVM:n kysymykseen. Median monimuotoisuus ollut yksi osio vastauksissa, joita kirjallisesti toimitettu KOMille oikeusvaltioraportointia varten ja tässä LVM ollut mukana. KOM on halunnut median monimuotoisuudesta käydä jatkokeskustelua ja ovat itse katsoneet tässä Traficomien olevan hyvä taho. Edellispäivän koordinaatiokokouksessa, jossa LVM myös mukana, pohdittiin, onko

tarpeellista, että LVM osallistuu keskusteluun. Katsottiin, ettei tarpeen. Myös VNK:n osalta sopii, että oikeusvaltioasioihin palataan verkoston tulevissa kokouksissa.

- Tiusanen/OM kertoi EU:n perusoikeusviraston (FRA) kuulumisia. Viraston hallintoneuvostossa on jäsenen ja varajäsenen tehtävä vapaana ja kiinnostuneita pyydetään ilmoittauttumaan OM:öön. Ilmoitus löytyy valtiolle.fi-palvelusta. Annettiin tiedoksi FRA:n kaikkien aikojen laajin HLBTI-tutkimus, josta laitettiin OM:n tiedote viime viikolla. FRA seuraa myös covid-19-toimintaa ja julkaisee jäsenvaltiokohtaisia taustapapereita. Suomesta tiedot toimittaa Åbo Akademin ihmisoikeusinsituutti, jolta löytyy kootusti tietoa Suomen tilanteesta englannin kielellä. FRA:n vuosiraportti on tulossa kesäkuussa, jonka lisäksi odotetaan KOMilta esitystä FRA:n perustamisasetuksen muuttamiseksi sekä muita teknisiä esityksiä. Tämän jälkeen aloitetaan asianmukaiset kansalliset valmistelut. Muista FRA:n ajankohtaisista asioista saa eniten tietoa uutiskirjeiden kautta, joita sihteeristö lähettää. KOM päivittää perusoikeuskirjan toimeenpanon strategiaa, joka julkaistaisiin tänä vuonna syyskuussa.
- Kangaskorte/UM kertoi ihmisoikeuspolitiikan päivityksiä. Paljon mediassa ollut tapaus liittyen Unkariin, jossa Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin suurlähettiläät oli kutsuttu kuultavaksi Unkarin ulkoministeriöön. Tapaaminen koski kirjettä, jonka Pohjoismaiden ulkoministerit lähettivät EN:n pääsihteerille osoittaakseen huolensa Euroopan oikeusvaltiotilanteesta korona-aikana sekä tukensa neuvoston toimille. Kirjeessä mainittiin myös Unkari, mikä sai maan ulkoministerin reagoimaan. Yleistietona maan nykytilasta se, että Orban on ilmoittanut harkitsevansa laajennetusta poikkeustilasta luopumista, mutta tilanne on vielä epävarma ja sitä seurataan.
- Euroopan komission ja EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevaksi EU:n toimintasuunnitelmaksi, sen painopisteiksi ja tavoitteiksi vuosille 2020–2024 annettu. Lisäksi ne esittivät neuvostolle, että se tekisi päätökset toimintasuunnitelman soveltamisalaan kuuluvissa kysymyksissä määränemmistöllä. Tiedonannon pohjalta käydään jäsenmaiden ja EU-instituutioiden väliset neuvottelut, minkä jälkeen ulkoasiainneuvosto hyväksyy neuvoston päätelmät.
- Kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunnan (IONK) ensimmäinen kokous pidettiin 12.5., jossa vieraina YK:n ihmisoikeusvaltuutettu Michelle Bachelet ja UMI Pekka Haavisto. Bachelet puhui koronatilanteen vaikutuksista ihmisoikeuksiin ja ilmaisi Suomen osalta huolensa mm.saamelaiden ja romanien tilanteesta.
- Annettiin tiedoksi myös, että Suomella on vuonna 2021 hallitusten välisen vapaata, avointa ja turvallista Internetin käyttöä edistävän Freedom Online Coalition -järjestön puheenjohtajuus. Rauno Merisaari/UM tulee toimimaan koalition puheenjohtajana.

7. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00 .